

O AGRESIVNOSTI

Autor Administrator

O agresivnosti (ili izgubljeni u besmislu) ...treba srušiti kod ljudi ideju o Bogu... i kad se jednom svi zajedno odreknu Boga onda će sami od sebe, pasti svi dotadašnji svjetonazori, sve dotadašnje moralne zapreke ...i moći će se ujediniti da uzmu od života sve što im on može dati, ali svakako samo radi sreće i veselja na ovom svijetu. (Dostojevski) Odkud nasilje i nasilno ponašanje? Zašto su ljudi tako nasilni? Gdje su uzroci, korijeni? Naslovnice dnevnih listova stalno nas okiraju slikama i opisima nasilja, groznih ubojstava, samoubojstava. Crne kronike sve su dulje, a i prve minute središnjeg tv dnevnika često donose slike stravičnih nesreća, ubojstava, samoubojstava, zločina. Ali, recimo odmah, ne bojte se, to je samo jedna strana medalje, slika koju nam daju mediji. Mediji pokazuju samo crnu stranu, samo ono loše, zlo. Ona druga strana, strana normalnih, mirnih, odgovornih, vrijednih, koji samozatajno obavljaju svoje poslove, njih ne zanima... A oni su ipak u velikoj većini. Ali, zadržimo se ovoga puta na onoj crnoj strani medalje.

Pred desetak dana masakr u Zagorju. Četvero nedužnih ubijeno, jedan, vjerojatno slučajno preživio. Na kraju, kad višestruko nema kud, ubojica presuđuje sam sebi. Ali prije toga ostavlja jednu mladu obitelj bez hranitelja. Djevojka vezana i bez odjeće, u noći, izbačena iz auta. U požaru u kući izgorjela dva muškarca. Istražuje se moguća povezanost s drugim ubojstvima. Što je skrivila baka, ili njen malodobni unuk, koji se slučajno zatekao kod nje. I što je dovelo do toga da ju čestitajući heroj postane okrutni ubojica nakoga se diže cijela policija? Iste noći automobil središnjem gradskom juri kroz crveno i zabija se u tramvaj. Od siline udarca tramvaj leti iz svojih tračnica. Krivci na sve strane, više teško ranjenih. Na autocesti vožnja pogrešnim smjerom i direktni sudar. Rezultat: mrtva mlada trudna žena i teže ozlijeđenih. Pred nekoliko dana - samo u jednom noći, u prometnim nesrećama dvanaest poginulih. U isto vrijeme ponovo dva samoubojstva kolaraca. Vještavanje i samo spaljivanje.

I to je redovita priča posljednjih godina. Odkud toliko zla, taj nemir, ta agresivnost, to ubilačko i samoubilačko ponašanje? Koje traži smrt i vodi u smrt? U tv emisiji učeno društvo, sastavljeno od sociologa, psihijatar, političara, stručnjaka za sigurnost, pokušava dati odgovor na navedena pitanja. Je li to naš specifikum? Kao postranzicijske zemlje? Utješan je bio odgovor uglednog sociologa (S.Letica): "To što se događa kod nas - događa se i u USA, samo deset puta više". Blago nama. Znači to nas čeka na putu kojim smo krenuli. Međutim, mene je posebno zaintrigiralo mišljenje iskustvenog psihijatra (Ž. Gruden). On kaže: "Uzrok nasilnom ponašanju je traženje užitka. Užitak i život su pojmovi koji se dobrim dijelom poklapaju. Imaju čak i sličnu jezičnu strukturu". Agresivnost donosi užitak. Najveći užitak. A želja za užitkom, za uživanjem je prirodno stanje? Da li je baš tako? Ne bih se složio s profesorom. Možda je to tako kada se radi o frustriranoj, nesređenoj, neprilagođenoj, bolesnoj osobi. Za zdravu, normalnu osobu prirodno je stanje činiti dobro, voditi računa o drugom, ljubiti bližnjeg, davati i primati...

Svaki čovjek, neovisno o boji kože, rasi, naciji, društvenom sloju, vjeri roditelja itd. dolazi na svijet kao nedužna, nevina, bespomoćna beba. Ali sa svojom originalnom genetskom strukturom i s neprocjenjivim potencijalima. Dalji razvoj ovisi isključivo o njegovu okruženju - obitelji, društvenoj zajednici i njenim ustanovama. Kad se dogodi da odraste izvan ljudske zajednice, ostaje bez onih atribucija koje ga razlikuju od nižih vrsta. A ako je okružen pažnjom, ljubavlju, nježnošću, dobrotom, osobito u najranijim godinama, ako dobije dobar odgoj, onda će vjerojatno i sam biti isto takav - i isto će vraćati drugima. Neće ni znati za zlo. Ili će ga mrziti. Nasuprot tome, ako odrasta u lošim uvjetima, bez ljubavi roditelja, bez pažnje, bez pravog odgoja, ako je izložen nasilju, to će ostaviti duboke i trajne ožiljke u njegovoj psihi. I najčešće će upravo ti ljudi koji su rasli bez ljubavi i trpili nasilje drugih, na isti način uzvraćati drugima. Pa kad se tome pridruže ratne i poslijeratne traume, pa sve ono što se veže za tranziciju i privatizaciju, raspad poduzeća i ostajanje velikog broja građana bez posla, mizerne plaće, mizerne mirovine, oštećene privatizacijom, raspad države na one koji imaju sve i one koji nemaju ništa; zanemarivanje duhovne strane, a okretanje materijalnom, konzumerizam, traženje smisla u ovozemaljskim radostima - hedonizmu, isključivanje Boga iz svog života, relativiziranje svega - eto svih potrebnih uvjeta na ekspresiju naše najcrnije strane, pa i agresivnosti.

Kakva je danas situacija? Djeca odrastaju praktički kao "siročad". Roditelji su uglavnom okupirani brzim tempom života, trkom na posao i s posla, karijerom i kupovanjem svega što im treba i ne treba. Ne ostaje im dovoljno vremena za djecu. Obitelj praktički ne funkcionira kako bi trebalo. Nema više generacijskog kontinuuma. Za djeda i baku, za starije i nemoćne nema više mjesta u kući. Nekada su oni pazili na djecu, usput pričali im lijepe priče i prenosili povjest predaka. Toga više nema pa za to više nema ni onog ponosa. Na svoju obitelj, svoje predke, svoj narod.

Sada im preostaje samo TV i kompjutor. S poznatim sadržajima: nasilje, krv, seks. I najnaivnije igrice uče kako ubiti neprijatelja, kako osvojiti, pobijediti. Ne mogu se sjetiti broja takvih sadržaja koje dijete pogleda tijekom svoga odrastanja do kojega je došao jedan znanstvenik tijekom istraživanja njihova utjecaja na psihu djeteta, ali sigurno se radi o velikom broju - preko desetak tisuća. Može li to proći bez štetnog utjecaja? I tako djeca odrastaju okružena nasiljem. Svejedno, stvarnim, ili virtualnim. I onda kad im hormoni odrastanja počnu djelovati i mišića ojača, onda u praksi moraju primijeniti ono što su naučili, a to je nasilje. Jer ništa drugo nisu naučili. Jer do njih nisu doprle riječi mame, tate, bake, djeda, o dobroti, o ljubavi; budi dobar, ljubi bližnjega, ne budi sebičan, itd.. Većerjak ovih dana. Novinar više o tome kako su agresivni slavonskobrodski tinejdžeri pronašli novu internetsku "zabavu"; Izaberu žrtvu, nemilosrdno je tuku, cipelare, dok drugi mirno gledaju i i sve snimaju mobitelima, a onda gledaju te snimke postavljene na YouTubeu. Slične scene nasilja mogu se vidjeti na ulicama svih naših gradova. Neki sukobi se i dogovaraju. U jednom takvom sukobu jedan mladić iz skupine koja je napala, smrtno je završio od posljedica uboda nožem. A imao je samo 18. Čija je on žrtva? Pred nekoliko dana na nekom od glavnih TV programa, mlada djevojka priča o svom iskustvu. Voljela je svoga dečka. Htjela je sačuvati vezu. U početku je bilo lijepo, a onda... jednoga dana on traži seks utroje. On će dovesti svoga prijatelja. Ona se brani, ali na kraju

pristaje..., jer bi ga htjela zadržati. I to se događa. On postavlja video kameru, ili mobitel....želi snimku. Ona se protivi, ali ne pomaže. Njen dragi postaje nasilan. I prièa dalje ide tipično... Slijede novi zahtjevi i ucjene...ona shvaæa da je u blatu i da mora izaæi iz toga. Može li to biti bez ožiljaka ? A sve se to događa u narodu koji se dièi svojom tisuæljjetnom pripadnošæu katolièkom svjetonazoru. Vezano za ranije spomenutu veleuèenu raspravu o nasilju spomenuti su pojmovi seks i seksualnost. Shvaæanje tih pojmova i odnos prema njima u najdubljij su vezi s naèinom odgoja. Zbog izostanka odgojne uloge obitelji i zbog prepuštenosti djece utjecaju medija – televizije, interneta, ti se pojmovi odvajaju od njihove osnovne biti, koja je primarno u funkciji kreacije života i shvaæaju i prakticiraju kao sredstvo zabave i uŹivanja, „èudno izraŹavanje slobode“, ili kao roba za potrošnju. Posljedice su strašne i nepopravljive i na individualnom i na društvenom planu. Veæ se osjeæaju i vide na svakom koraku. (Proèitajte na ovoj stranici tekst O spolnosti kardinala J. Ratzingera)

Prièitajte na ovoj stranici tekst TinejdŹeri O stranputicama i zastranjenjima u tom pogledu piše Veè. list od 29. 3.